

РЕШЕНИЕ

№ 605

гр. София, 19.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на тринадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Ивайло Младенов
Светлин Михайлов

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Теодора Кръстева Въззивно търговско дело № 20221001000298 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 293, ал. 3 във вр. с чл. 271, ал. 2 ГПК.

С решение № 2412/ 18.12.2017 г. СГС, ТО, 14 състав е отхвърлил предявените от синдиците на „КТБ“ АД /н./ против „Геоприбор“ ЕАД, ЕИК 121015483 искове с правно основание чл. 59, ал. 5 ЗБН и чл. 59, ал. 3 ЗБН за обявяване на относителната недействителност по отношение на кредиторите на несъстоятелността и с правно основание чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД във вр. с чл. 59, ал. 2 ЗБН за установяване нищожност на следните изявления за прихващане: 1. прихващане, извършено с изявление за прихващане с вх.№ 9414/17.10.2014 г. по регистъра на банката, отправено от „Геоприбор“ ЕАД до КТБ АД /н./, с вземане по заявлението за прихващане в размер на 433 428 лв., придобито от „Геоприбор“ ЕАД чрез цесия, съгласно уведомление за извършена цесия с вх.№ 8845/17.09.2014 г. по регистъра на банката, според което „ПМУ“ АД, ЕИК 102226538 е прехвърлило на „Геоприбор“ ЕАД вземането си по банкова сметка IBAN *****, открита с Договор № 11726 от 28.07.2011 г. за индивидуален срочен депозит, в размер на 433 428 лв. и 2./прихващане, извършено с Изявление за прихващане с вх.№ 9414/17.10.2014 г. по регистъра на банката, отправено от „Геоприбор“ ЕАД до

КТБ АД /н./, с вземане по изявлението за прихващане в размер на 1 000 000 лв., придобито от „Геоприбор“ ЕАД, чрез цесия, съгласно уведомление за извършена цесия с вх.№ 8845/17.09.2014 г. по регистъра на банката, според което „ПМУ“ АД, е прехвърлило на „Геоприбор“ ЕАД вземането си по банкова сметка IBAN *****, открита с Договор № 39434 от 17.02.2014 г. за индивидуален срочен депозит, в размер на 1 000 000 лв., които са извършени срещу задължения на „Геоприбор“ ЕАД към КТБ АД /н./, произтичащи от Договор за банков кредит от 30.03.2010 г. и Анекси № 1 - 7 към него.

Решението е обжалвано от синдиците на „КТБ“ АД /н./ и с решение № 2751/ 11.12.2019 г. по в. т. д. № 2584/ 2019 г., САС, ТО, 15 състав е отменил атакуваното решение на СГС в частта, в която е отхвърлен иска по чл. 59, ал. 5 ЗБН и е обявил процесните прихващания за недействителни спрямо кредиторите на несъстоятелността на основание чл. 59, ал. 5 ЗБН. Обезсилил е решението в частта, в която е отхвърлен евентуалния иск по чл. 59, ал. 3 ЗБН и е потвърдил решението в частта, в която е отхвърлен иска по чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД във вр. с чл. 59, ал. 2 ЗБН.

Решението е обжалвано пред ВКС само от „Геоприбор“ ЕАД, в частта, в която е уважен иска по чл. 59, ал. 5 ЗБН, поради което, в частта, в която е отхвърлен иска по чл. 26, ал. 2, пр. 3 от ЗЗД във вр. с чл. 59, ал. 2 ЗБН решението е влязло в сила.

С решение № 1 от 01.03.2022 г. по т. д. № 1594/ 2020 г. , ВКС, ТК, Първо ТО е отменил решение № 2751/ 11.12.2019 г. по в. т. д. № 2584/ 2019 г. на САС и е отхвърлил иска с правно основание чл. 59, ал 5 ЗБН, като е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на САС за произнасяне по евентуалния иск с правно основание чл. 59, ал.3 ЗБН.

При настоящото разглеждане на делото, жалбоподателят „КТБ“ АД /н./ моли иска по чл. 59, ал. 3 ЗБН да бъде уважен, а решението на СГС, отменено.

Ответникът по жалбата „Геоприбор“ ЕАД я оспорва и моли решението да бъде потвърдено.

Софийският апелативен съд, след като обсъди наведените от страните доводи и доказателствата по делото, намира следното:

Жалбата е допустима. Подадена е в установения от закона срок, от лице

имащи право и интерес от обжалването и срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт, поради което, следва да бъде разгледана по същество.

Преценявайки основателността на жалбата, съдът взе предвид от фактическа страна, следното:

На 20.06.2014г., „Корпоративна търговска банка“ АД е отправила уведомление до Българската народна банка, в което е посочила, че е изчерпана ликвидността и се преустановява разплащанията, както и всички видове банкови операции, което обстоятелство е станало известно на обществеността от публикации в медиите.

С решение № 73 от същата дата на Управителния съвет на БНБ, ищцовата банка е поставена под особен надзор за срок от три месеца, назначени квестори, спряно е било изпълнението на всички задължения, забранено е било извършването на дейностите, съгласно лиценза за извършване на банкова дейност, отстранени са били от длъжност членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет, както и са били лишени за срок от три месеца от право на глас акционерите в банката, притежаващи повече от 10% от акциите ѝ. Така оповестеното решение е изменено и допълнено с решение № 74 от 22.06.2014 г., като същите решения са обявени в ТР на 23.06.2014 г. и са станали публично достояние, вкл. и от публикации.

В Търговския регистър е вписано и решение № 82 от 30.06.2014 г. на Управителния съвет на БНБ за намаляване на лихвените проценти по депозити до средния пазарен размер за банковата система, както и решение № 104 от 15.08.2014 г. за разрешаване извършването на някои банкови дейности за целите на погасяване на кредитите.

С решение № 94 от 31.07.2014 г. на Управителния съвет на БНБ е приет докладът за текущото състояние на „КТБ“ АД към 30.06.2014 г., в изпълнение на изискването по чл. 121 от ЗКИ, както и са изпълнени предписания, съгласно писмо вх. № БНБ-105551/05.09.2014 г., като на дружествата „Ърнст и Янг Одит“ ООД, „Делойт Одит“ ООД и „Афа“ ООД са възложени първоначално частична (на 25.06.2014 г.), а в последствие цялостна оценка на активите на „КТБ“ АД, като в медиите са направени публикации.

С решение № 114 от 16.09.2014г. на Управителния съвет на БНБ, вписано в търговския регистър, действията на квесторите са обобщени и за приключване на цялостната оценка на активите е определен срок до

20.10.2014 г., а след представяне на оценката и извършване на съответните счетоводни операции за отразяването ѝ в баланса на банката, в срок най-късно до 31.10.2014 г. квесторите са задължени да представят в БНБ отчет за капиталовата адекватност на „КТБ“ АД. С решението е продължен срокът на специалния надзор на банката поради констатиран остър недостиг на ликвидност за възстановяване на банковата дейност и за изпълнение на задълженията към депозантите и другите кредитори.

Докладът на „Ърнст и Янг Одит“ ООД, „Делойт Одит“ ООД и „Афа“ ООД е внесен в БНБ на 20.10.2014 г. (Информация за основните балансови позиции на „КТБ“ АД към 30.09.2014г. и за резултатите от оценките на активите на банката, изготвени от одиторските фирми), който доклад е публично оповестен и е станал достояние на обществеността, чрез медиите. Видно от същият в резултат на анализ и оценка на основни балансови позиции и издадени банкови гаранции към 30.09.2014 г. е направен извод за необходимост от обезценка на активи в общ размер на 4 222 млн. лева.

С решение № 133 от 21.10.2014 г. на Управителния съвет на БНБ, след приемане на доклада, е указано на квесторите в срок до 31.10.2014 г. да предприемат необходимите действия за осчетоводяване в баланса на банката на резултатите на оценката и анализа на активите към 30.09.2014 г.

На 27.10.2014 г. в Народното събрание е внесен доклад “Събитията и предприетите действия, свързани с „КТБ“ АД и ТБ “Виктория ЕАД“ от името на Управителния съвет на Българската народна банка“, в които е посочено, че на основа на данните от анализа, оценката и заключението на одиторските фирми за размера на необходимите обезценки, се очаква КТБ да отчете пред Управление „Банков надзор“ на БНБ отрицателен собствен капитал. Посочено е, че в резултат на това за БНБ възниква законовото задължение за отнемане на лиценза на банката, която има отрицателен собствен капитал, като решението за отнемане на лиценза се вземе в срок от 5 работни дни от установяване на неплатежоспособността. Посочена е възможност за оздравяване на банката, след взимането на съответни решения за изменение на законодателството. Видно от доказателствата това предложение е отхвърлено с решение от 31.10.2014 г.

На 04.11.2014г. квесторите на „КТБ“ АД са внесли в БНБ с писмо вх. № БНБ - 127892/04.11.2014 г. финансови и надзорни отчети в КТБ към

30.09.2014 г. - Капиталови изисквания (COREP) - Индивидуален, Обща рамка за финансово отчитане (ОРФО/FINREP) - Индивидуален. Установена е отрицателна стойност на собствения капитал на банката в размер на минус 3 745 313 хил. лева, определен според Регламент (ЕО) № 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници, както и че банката не отговаря на капиталовите изисквания съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013.

С решение № 138 от 06.11.2014 г. на Управителния съвет на Българската народна банка, на основание чл. 36, ал. 2, т. 2 от ЗКИ, лицензията за банковата дейност на „Корпоративна търговска банка“ АД е била отнета, като за решението е имало пресъобщение още на 06.11.2014 г., след вземането му, а на следващия ден - 07.11.2014г., решението е било обявено в търговския регистър по партидата на „КТБ“ АД.

С Решение № 664 от 22.04.2015г. по т. д. № 7549/2014 г., СГС, VI-4 състав по реда на чл. 8 и сл. от ЗБН е обявил неплатежоспособността на „КТБ“ АД, открил е производство по несъстоятелност и е обявил банката в несъстоятелност, прекратил е дейността на предприятието на банката и е прекратил правомощията на нейните органи.

С решение № 1 443 от 03.07.2015 г., постановено по т.д. № 2 216/2015 г. по описа на САС, ТО, 3-ти състав, решението за откриване на производство по несъстоятелност на СГС е било отменено единствено в частта относно началната дата на неплатежоспособността, като е била определена - 20.06.2014 г. Видно от същото съдът е приел, че това е най-ранната дата, на която се установява неплатежоспособност на банката, тъй като констатациите за финансово - икономическото състояние на банката макар да са към 30.09.2014 г., се потвърждават като такива и към 30.06.2014 г., а след 20.06.2014 г., когато банката е била поставена под особен надзор от БНБ, банката не е извършвала дейност. Решението е влязло в сила.

Страните не спорят, а и от доказателствата по делото се установява, че на 30.03.2010 г. е сключен договор за банков кредит между „КТБ“ АД, като кредитор и „Геоприбор“ ЕАД, като кредитополучател, с който банката е предоставила на „Геоприбор“ ЕАД кредит в размер на 2 200 000 лв. След последователно предоговаряне на погасителния план, страните последно са се съгласили, че задълженията по кредита следва да бъдат погасени в срок до

20.09.2014 г. Към 16.10.2014 г. задълженията на „Геоприбор“ ЕАД са били в размер на 1 453 434, 93 лв.

На 17.09.2014 г. в деловодството на банката постъпило уведомление за извършена цесия на вземане от 12.09.2014 г., съгласно което „ПМУ“ АД прехвърля на „Геоприбор“ ЕАД свои парични вземания към „КТБ“ АД /н./ както следва: вземане произтичащо от договор за индивидуален срочен депозит между „КТБ“ АД и „ПМУ“ АД сключен на 28.07.2011 г. с анекси към него, в размер на 433 428 лв., както и вземане, произтичащо от договор за индивидуален срочен депозит, сключен на 17.02.2014 г. между „КТБ“ АД и „ПМУ“ АД. Вземането е в размер на 1 000 000 лв. Общо цедираните вземания са 1 433 428 лв. На 17.10.2014 г. „Геоприбор“ ЕАД е депозирало в банката изявление за прихващане с вх. № 9414 с което е прихванало задълженията си по описания по – горе договор, с придобитите от „ПМУ“ АД вземания.

При така установените факти, САС намира от правна страна следното:

Съобразно чл. 59, ал. 3 ЗБН, прихващането може да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността, ако кредиторът е придобил вземането и задължението си преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението е знаел, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност. По правилото на ал. 4, счита се, че кредиторът е знаел, че е настъпила неплатежоспособност, ако вземането или задължението му е придобито след датата на вписване на решението на Централната банка за отнемане на лицензията за извършване на банкова дейност на основание чл. 36, ал. 2 от ЗКИ. В случая, извършеното прихващане предхожда тази дата, поради което и предвидената в чл. 59, ал. 4 ЗБН необорима презумпция за знание на извършилият прихващанията кредитор за настъпила неплатежоспособност на банката, не е налице.

С исковата молба ищецът обосновава иска си с доводи за знание, основано на взетото и общоизвестно – огласено в медиите, решение 73 по протокол от 20.06.2014 г., с което УС на БНБ поставя "КТБ" АД под специален надзор, допълнено с решение 74 от 22.06.2014 г., с които банката е оставена под специален надзор поради опасност от неплатежоспособност, и

затварянето на офисите на банката. С исковата молба са въведени и твърдения за изнесен на 22.10.2014 г. на сайта на БНБ доклад за икономическото състояние на "КТБ" АД, който дава заключение, че капиталът на банката е отрицателна величина, и който е бил известен на ответника, като засегнато лице от лице от последната информация.

Предвид нормата на чл. 116 ЗКИ, БНБ поставя банка под специален надзор в случаите на [чл. 115 ЗКИ](#), когато банката не е изплатила влогове, които са изискуеми и ликвидни, БНБ е започнала процедура по [чл. 20, ал. 1, т. 2 ЗГВБ](#) и банката не отговаря на изискванията за реструктуриране по ЗВПКПП. С оглед на така очертаните законови предпоставки за издаване от УС на БНБ на решение за поставяне на банката под специален надзор същите, дори да се приемат за известни на ответника, са различни от състоянието на неплатежоспособност на банката, предвид на което и издаденото от БНБ решение 73 на УС на БНБ по протокол от 20.06.2014 г. и известността му на ответника, не обосновават извод за недобросъвестност на същите, като кредитори при встъпването им в дълг с договорите от 23.05.2014 г. по смисъла на [чл. 59, ал. 3 ЗБН](#), доколкото сочи само на вероятност за състояние на неплатежоспособност, но не и за наличие на последната. В този смисъл са и мотивите по постановените по реда на [чл. 290 ГПК](#) решение № 239 от 15.05.2018 г. по т. д. №986/2017 г., ТК, I ТО на ВКС и решение №160 от 04.07.2018 г. по т. д. № 1164/2017 г., ТК, II ТО на ВКС.

По делото не са представени каквито и да е доказателства за знание у ответника на цитирания от ищеца доклад за икономическо състояние на "КТБ" АД, качен на сайта на БНБ, като последният факт не е обявен от съда за безспорен, нито законова норма презумира обявени на последния сайт данни за общоизвестни, предвид на което и не може да бъде обоснован извод, че ответника е бил в известност/знаел е/ за включените в последния доклад данни за икономическото състояние на "КТБ" АД, включително, че капиталът на последната банка е отрицателен.

С постановените по реда на [чл. 290 ГПК](#) решение № 51 от 21.07.2020 г. по т. д. 3109/2018 г. по описа на ВКС, ТК, II ТО, решение № 112 от 28.10.2020 г. по т. д. 1721/2019 г. по описа на ВКС, ТК, II ТО, решение № 161 от 17.12.2020 г. по т. д. 3089/2018 г. по описа на ВКС, ТК, II ТО, и др., се приема, че знание за неплатежоспособност по смисъла на [чл. 59, ал. 3 ЗБН](#) не може да

се обоснове със знание за решението на УС на БНБ за поставяне на банката под специален надзор, като оздравителна принудителна административна мярка по [чл. 115, ал. 1 ЗКИ](#), нито със спирането на плащанията по [чл. 116, ал. 2, т. 2 ЗКИ](#). Прието е, че под "знание за неплатежоспособност" в хипотезата на [чл. 59, ал. 3 ЗБН](#) следва да се разбира узнаване на обективизирано от БНБ, в качеството ѝ на компетентен за това надзорен орган, становище за неплатежоспособност на банката по [чл. 3, ал. 2 ЗКИ](#) /редакция преди изм. обн. ДВ бр. 62 от 2015 г./, преди то да бъде формализирано в акт за отнемане на лиценза за банкова дейност. Именно недобросъвестното възползване от достъп до тази информация се санкционира от закона. Съобразно цитираната практика на ВКС предвиденият от законодателя субективен елемент от фактическия състав на [чл. 59, ал. 3 ЗБН](#) подлежи на пълно и главно доказване от ищеца чрез всички допустими доказателствени средства.

САС напълно споделя дадения отговор на относимите и поддържани и пред настоящият състав на съда правни въпроси с цитираната практика на Върховния касационен съд и като отчита недоказаността на субективния елемент от нормата на [чл. 59, ал. 3 ЗБН](#) приема предявения иск с последното правно основание за неоснователен, поради което и иска следва да бъде отхвърлен.

По изложените съображения, решението на първоинстанционният съд в атакуваната му част, следва да бъде потвърдено.

По направените по делото разноси:

При този изход на спора, от масата на несъстоятелността на „КТБ“ АД /н./ следва да бъдат заплатени направените от „Геоприбор“ ЕАД разноси за държавни такси пред ВКС в размер на 28 723, 56 лв. и на основание чл. 62, ал. 2 ЗБН, държавна такса за производството пред САС в размер на 28 668, 56 лв.

Водим от горното, съдът,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2412/18.12.2017 г. по т. д. № 1430/2017 г. на СГС, ТО, 14 състав, в частта, в която е отхвърлен предявения от синдиците на „КТБ“ АД /н./ против „Геоприбор“ ЕАД, ЕИК 121015483 иск с правно основание **чл. 59, ал. 3 ЗБН** за обявяване относителната недействителност по отношение на кредиторите на несъстоятелността на прихващане, извършено от „Геоприбор“ ЕАД с изявление с вх. № 9414/17.10.2014 г. за сума в общ размер на 1 433 428 лв.

ОСЪЖДА „КТБ“ АД /н./, ЕИК 831184677 да заплати от масата на несъстоятелността на „Геоприбор“ ЕАД, ЕИК 121015483 сумата в размер на **28 723, 56 лв.** разноси пред ВКС.

ОСЪЖДА „КТБ“ АД /н./, ЕИК 831184677 да заплати от масата на несъстоятелността държавна такса в полза на **Софийския апелативен съд** в размер на **28 668, 56 лв.**

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните, при наличието на основанията по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____